

Heydər Əliyev və Azərbaycan: qüdrətli dövlətçilik, milli inkişaf, böyük zəfər

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin və "Azərbaycan" qəzetinin birgə konfransı

"Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Azərbaycanda Ulu Öndərin əbədiyaşar xatirəsinə həsr olunmuş çoxsaylı tədbirlər keçirilir, tariximizin son yarıməsrədən artıq dövrünün şərəf və qürur salnaməsi, inkişaf və quruculuq mərhələləri bir daha müzakirə və təhlil olunur.

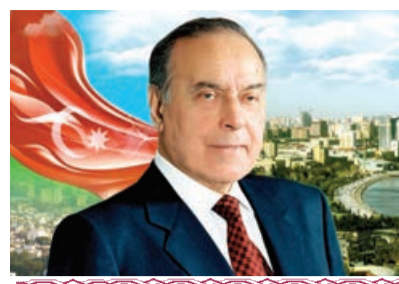
Bu silsilədə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkil etdikləri "Heydər Əliyev və Azərbaycan" mövzusunda konfransda da Ulu Öndərin tarixi misiyası, dövlətçilik yolu, onun ideyalarının indi tam reallaşması barədə rəylər söylənilirdi, mövcud nailiyyətlərin əsaslarının yaradıcısı olan Ümummilli Liderin fəaliyyətinin müxtəlif spektrləri mövzularında çıxışlar dinlənilirdi.

Konfrans iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin büstünün önünə gül dəstələri qoydular. Tədbir Ulu Öndərin və şəhidlərimizin xatirəsinin birdəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başladı.

Konfransda giriş nitqi ilə çıxış edən **Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar ƏZİZOV** Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyini Azərbaycan tarixinin əlamətdar hadisəsi kimi qiymətləndirdi. Bu yubileyin mühüm cəhəti olaraq vurğuladı ki, Ulu Öndərimizin şəxsinə həm də Azərbaycanın dünənini, bu gününü, ən əsası isə sabahını bir daha təhlil edirik:

- Heydər Əliyevin yaratdıqları barədə minnətdarlıqla danışırıq, onun yolu əsasında bu gün əldə edilən nailiyyətlərdən fəxrlə söhbət açırıq və yenə də məhz onun sayəsində gələcəkdə qazanacağımız qələbələrin real hədəflərini inamla müəyyənləşdiririk.

Bu kontekstdə tam əminliklə deyə bilərəm ki, Heydər Əliyev tariximizin qürurlu dünəni, öyrənilən bu günü və daim istinad olunacaq sabahıdır. Heydər Əliyevin unikallığının, bənzərsizliyinin elə ən vacib simvolu da budur: o, hər üç dövrün əbədi lideridir.

Heydər Əliyev İli 2023

Heydər Əliyev və Azərbaycan:

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin və "Azərbaycan" qəzetinin birgə konfransı

Əvvəli 1-ci səh.

Bu baxımdan konfransın "Heydər Əliyev və Azərbaycan" adlandırılması da tarixi qanunauyğunluqdur. Həqiqətən də, Ulu Öndər Heydər Əliyevin bioqrafiyası bütünlüklə Azərbaycanın tərcümeyi-halı, şöhrət salnaməsidir. Ölkəmizdə hansı uğura, zəfərə, tərəqqiyə nəzər salınsa, orada hökmən Heydər Əliyev imzası, müəllifliyi görünəcək.

Konfrans iştirakçıları mənəm bu fikrimlə razı olurlar ki, Azərbaycan və Heydər Əliyev - bütövdür, ayrılmaz vohəddir. Yaddaşlara xilaskar lider, qurucu rəhbər, böyük ideoloq, tarix yaradan şəxsiyyət kimi həkk olunan Ulu Öndərin ömür yolu şanlı irsimizdir və daim öyrənəcəyimiz məktəbdür.

Həm sovetlər, həm də müstəqillik dövründə milli inkişafın və mədəni intibahın birmənalı müəllifi olan bu böyük şəxsiyyətin bütün fəaliyyəti yalnız doğma vətəninə və öz xalqının qüdrətlənməsinə, nüfuzunun yüksəlməsinə həsr olunmuşdur. O, hər zaman bu müqəddəs amalla yaşadı, həmişə bu amali reallaşdırdı, bu gün də bu amal onun siyasi kursunun sondağatlı ardicilləri tərəfindən ləyaqətlə gerçəkləşdirilir.

Tam əminlik və çox sevinirik ki, dövlətimizə və xalqımıza yüksəliş bəxş edən, mövcud inkişafın yaradıcısı olan Ulu Öndərin böyük əzmlə davam etdirilən dövlətçilik xətti respublikamızın bundan sonra ki abədi yüksəlişinin də möhkəm bünövrəsi olacaq.

Heydər Əliyev qüdrətli şəxsiyyət kimi yalnız Azərbaycan və regionun tarixində iş qoymayıb. O, dünya miqyaslı tarixi şəxsiyyətdir. Heydər Əliyev kiçik Azərbaycanda həyata keçirdiyi böyük işlər, əslində, qlobal dünyada mükəmməl bir nümunə yaratdı, liderlik məktəbi formalaşdırdı.

Heydər Əliyev xaosdan qurtuluşu, böhrandan yüksəliş təhlükəsiz keçidin əsasını qoyaraq, milli dövlətçiliyi yaratmaq və onu qorumaq örnəyini dünya ölkələri üçün uğurlu nümunə kimi təqdim etdi.

Heydər Əliyevin dövlət və ordu quruculuğu ənənələri, iqtisadi islahatlar, sənaye inkişafı ictimaiyyəti müstəqillik qazanmış ölkələr üçün smaqdan uğurla çıxmiş ən dəyərli "yol xəritəsi" idi.

Heydər Əliyevin ölkədə yaşayan bütün xalqların və fərqli dinlərin təmsilçilərinin vahid məqsəd - Azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında birləşdirərək, yaradığı tolerant və multikulturalizm modeli dünyanın bu sahədəki ən yaxşı nümunələrindən biridir.

Heydər Əliyevin müəllifi olduğu enerji siyasəti bu gün möhtərəm Prezident İlham Əliyevin qüdrətli liderlik bacarığı ilə Avrasiyanın enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarından biridir.

Bu missiyaları istənilən qədər artırmaq olar. Vaxtımızı çox almada yalnız bir tarixi hadisəyə toxunmaq istərdim.

Vətən müharibəsində öldürülən böyük zəfər də möhür Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarının təntənəsi idi. Onun müəyyənləşdirdiyi modern ordu quruculuğu konsepsiyası Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dahi intellekti, yüksək hərbi stratejiyi ilə zəfəri reallaşdırdı. İkiözlük münaqişəyə, 30 illik savaşa, 1 milyon məcburi köçkünün yurd həsrətinə son qoyuldu.

Cənab İlham Əliyevin böyük zəfərə yekunlaşdırdığı Heydər Əliyev hərbi strategiyası bu gün dünyanın "beyin mərkəzləri", hərbi tədris ocaqları tərəfindən ciddi araşdırılır, dərinlən öyrənilir. Dünyada bitməyən, süni yolla uzanan müharibələr çoxdur, təəssüf ki, onların sayı hələ də artır. Heydər Əliyevin hərbi strategiyası həm də bu ölkələrə bir nümunədir ki, heç bir xarici yardım olmadan, yalnız öz ordu və xalqın gücü hesabına müharibəyə son qoya bilərsən.

Heydər Əliyev barədə danışarkən onun bir xüsusiyyətinə də hökmən toxunmalıyıq. Ulu Öndər böyük intellektual idi, hər sahənin bilicisi idi. O, heykəltarəşlə təcrübəli memar kimi danışdı. Bəstəkar-

la mahir musiqi bilicisi kimi, alimlə erudisiyalı elm xadimi kimi səhbət edirdi.

Tarixdən danışanda tarixçilər, siyasətdən bəhs edərkən nəzəriyyəçi politoloqlar, beynəlxalq münasibətlər barədə fikirlər söyləyərkən təcrübəli diplomatlar ona heyret edirdilər. Hansı peşə sahibi ilə danışsınız-danışsın, həmsöhbəti onu özünə bacarıqlı həmkar bilirdi.

Ulu Öndərin sadə insanlarla, zəhmətkeşlərlə xüsusilə səmimi, doğma ünsiyyəti vardı. Bu münasibət Heydər Əliyevə xalqın sonsuz sevgisini, ehtiramını, inamını formalaşdırırdı. Elə bu inamın notəsi idi ki, 1993-cü ildə xalqımız yeganə ümid, nəcət ünvanı kimi möhür Ümummilli Liderimizə gördü, onu təkidlə hakimiyyətə dəvət etdi.

Heydər Əliyev bütün varlığı, ruhu ilə xalqına, dövlətinə, Azərbaycana bağlı idi. O, repressiya ocağı sayılan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə çalışarkən də, Sovet Azərbaycanına başlıq edərək də, SSRİ-nin ali rəhbərliyində təmsil olunarkən də, öndər möhür Azərbaycanlı idi, Azərbaycan vətənpərvəri idi və Azərbaycana xidmət edirdi. Onun üçün əsas məqsəd Azərbaycanı və Azərbaycanlıları qorumaq, inkişaf etdirmək, milli ruhu və tarixi keçmişini unutmamaq, Azərbaycanın gələcək müstəqilliyinin hərtərəfli təməllərini yaratmaqdı.

Ulu Öndərin 1969-cu ildən etibarən yaratdığı güclü, abad, rifahlı Azərbaycan onun hakimiyyətdə olmadığı illərdə dağılıdı, dövlət möhürə hiddən çatdı, xalqımız isə səfalətə sürükləndi.

Lakin o, yenidən qayıtdı və daha güclü, daha qüdrətli, daha nüfuzlu Azərbaycan yaratdı. Bu dəfə həm də onun şanlı irsini, şöhrətli dövlətçilik xəttini sarıstırmayacaq, dağıtmayacaq, əksinə, daha böyük hədəflərə çatdıracaq layiqli varislik ənənəsi formalaşdırdı. Onun özü qədr etibar etdiyi cənab İlham Əliyev Azərbaycan xalqı inandı, idarəçilik sükanını bu şəxsə etibar etdi.

Artıq 1987-ci ildə dövlətçiliklə olan qırıqla nöqtəsi kimi bir təhlükə yoxdur, heç vaxt da olmayacaq. Bu dövlət, bu xalq Heydər Əliyev ideyaları ilə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev daha böyük quruculuğa, inkişafa aparacaq.

Heydər Əliyevin həm şəxsiyyət kimi unikalığı, həm də fəaliyyətinin böyük miqyası onun bərosində saatlarla danışmağı zəruri edir. Bu qədr faktlar, arqumentlər, duyğular arasında Heydər Əliyev barədə qısa danışmaq çox çətindir. Ona görə də fikirlərini ümumiləşdirdim.

Haqlı olaraq, dünyanın ən böyük Azərbaycanlı sayılan və dünya tarixində silinməz iz qoyan bir şəxsiyyətin müasiri olmaq, onun komandasında fəaliyyət göstərmək, onun quruculuq və inkişaf proseslərinin iştirakçısı, iştirakçı kimi çalışmaq böyük xoşbəxtlikdir. "Azərbaycan" qəzeti ilə birgə təşkil etdiyimiz bu konfransın iştirakçıları da məhz bu xoşbəxt insanlardır.

Tədbirimizdə Ulu Öndərin əbədiyaşar xətirəsinə yad edənər sırasında öz sahəsində peşəkarları, ölkənin nüfuzlu ziyalıları, alimləri, ictimai-siyasi, mədəniyyət xadimləri, dini icmaların nümayəndələri ilə

yaşaşı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin casur, qəhrəman oşğərlləri, gənclər də var. Yəni cəmiyyətin bütün təbəqələrinin təmsilçiləri buradadır və onlar çıxış edəcəklər.

"Hər bir Azərbaycanlı Prezident İlham Əliyevin 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi ilə bağlı səhərnamını böyük razılıqla qarşılayıb. Əslində isə, Azərbaycan da hər il "Heydər Əliyev İli" sayıla bilər" - deyən "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar SADIQOVUN sözlərinə görə, Heydər Əliyev hər gün xatırlanır, hər gün anılır. Çünki daim bizimlədir, daim onun yaratdığılar bəhrələnilir, qurduğu yeni Azərbaycanı yaşayır, müəyyən etdiyi siyasət kursu dönmədən irəliləyir. Ulu Öndər Heydər Əliyev hansı ictimai-iqtisadi formasiyada yaşamasından, hansı vəzifə tutmasından asılı olmayaraq daim ölkəsi, xalqı üçün, Azərbaycanın indisi və gələcəyi üçün nəyi bacarıbsa, onu da edib.

Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərliyə başladığı ilk gündən hər bir vətəndaş, bütövlükdə xalq ona arxa duran, mənafeyi qoruyub müdafiə edən, haqsızlıq və qanunsuzluqla barışmayan insanın hakimiyyətdə gəldiyini düşünürdü və tezliklə xalqın düşüncəsi reallıqda öz təsdiqini tapdı. Ümummilli Lider birinci dəfə Azərbaycanla rəhbər seçildə ölkə geridə qalmı, yoxsul vəziyyətdə idi. Səniyə demək olar ki, yox idi, neft sahəsində geriləmə başlamışdı, kənd təsərrüfatı isə uğursuzluğa düşür olmuşdu. Bütün səhələri yüksəltmək üçün ilk növbədə insanlarla işləməyi bacarmadı, adamlara inam və ruh yüksəkliyi yaratmaq zəruri idi. Böyük istedad və tükənəz enerji sahibi olan Heydər Əliyev özünü xalqa tutdu, müvəssislərlə məsləhətləşdi, hamını yaranacaq dönişə inandırtdı və səfərbər etdi. Məqsədyönlü və gərgin əmək sayəsində qısa zaman kəsiyində Azərbaycanı etalət burulğanından çıxarmaq, irəliləyənə aparmaq mümkün oldu.

Deyilənləri sayız-hesabsız rəqəmlərlə də göstərə bilərik. Əslində, bütün dönüş və yüksəliş quru rəqəmlərdə əks etdirilmək mümkün deyil. Hər il ittifaq birincilərindən biri kimi mərkəz tərəfindən mükafatlandırılan Azərbaycan bütün parametrlər üzrə öna çıxmışdı. Keçmiş SSRİ-dəki nüfuzundan istifadə edən Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanda ağır sənayenin yaranmasına, xüsusən neft mədəniyyətinin yaranmasına nail oldu. Bakı məişət kondisionerləri zavodu, dəniz qazma qurğuları kimi böyük vəsaitə başa gələn ittifaq əhəmiyyətli zavodları Bakıda inşasını təmin etdi. Üzümçülüynü və şarabçılıynı inkişafı ilə bağlı qəbul etdiyi qərar Azərbaycanın konfinin, emal sənayesinin yüksəlişinə, xalqın güzeranının yaxşılaşmasına şərait yaradtdı. Kəndlərimizin siması tanınamaz dərcədə dəyişdi. Yeni qəsbəllər, yaşayış məntəqələri salındı, kəndlərdəki palçıq komaları ikimətbəli dəş evlər əvvət etdi. Kondlinin isə həyat şəraitini əhəmiyyətli surətdə dəyişdi. Evində mebel, elektrik

məişət cihazları, həyətdində minik avtomobili göründü. Hər il kənd əməkçisi istehsal etdiyi məhsula görə yüksək əməkhaqqından başqa, böyük məbləğdə mükafat da alırdı. Respublikanın bütün təsərrüfatlarını qarşı-qarşı gəzən Ulu Öndər Heydər Əliyev insanlarla münənzəm şəkildə təmasda olur, problemlərini həll edir, onları mükafatlandırırı. Tarla düşərgələrində, iş başında keçirilən görüşlər ənənə halını almışdı, daim sömimi səhbətlər, dialoqlarla müşahidə olunurdu. İşi və zəhmətli ilə fərqələnən insanlar istirahət evlərinə, turist səfərlərinə göndərilirdi, vəzifə pillələri ilə irəli çəkilirdi. Hər kəs yaxşı bilirdi ki, öməyi dövlət başçısı tərəfindən ləyaqətlə qiymətləndiriləcək, gördüyü iş əvvəziz qalmayacaqdı. Odur ki, ürəklə, hovəslə çalışırdı. Rəhbərə sonsuz inam və məhəbbət aparıcı qüvvəyə çevrilmişdi.

Ulu Öndər bütün bu vəzifələrin öhdəsindən daim ləyaqətlə gəldi, qeyri-adi zəka və istedad sahibi olduğunu xalqına, keçmiş SSRİ məkənaına, bütün dünyaya sübt etdi. Amma Ümummilli Liderimizin Azərbaycanın əsl dövlət müstəqilliyi qazandıqı dövrdə siyasət meydanında olması, buna qədər isə təkə xalqın məhəbbətini deyil, həm də etimad və etibarını qazınması tələyin qisməti idi. Həmin günlərdə ordusuz, silahsız gəriyyə qayıdan Ulu Öndər xalqı fəlakətdən qurtarmaq, kövrək müstəqilliyi möhür olmaqdən xilas etmək üçün gəcə-gündüz çalışdı, uzaqqörən siyasiyi, müdrik addımları və yorulmaz fəaliyyəti ilə ölkəni inkişaf yoluna çıxardı. Ulu Öndər Azərbaycanı özbəşnalıqdan, xaos və anarxiyadan, xəyanətkarlardan qorudu, möhkəm və dönməz sahiblik yaradıdı. Xalqın etimad və dəstəyini arxalanaraq iki dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısını qətiyyətlə aldı. Milli maraqların təminatını əsas tutaraq "Əsrin müqaviləsi" neft kontraktının imzalanmasını, Azərbaycanla dünyanın aparıcı dövlətlərinin maraqlarının uzaqlandırılmasını nail oldu. Heydər Əliyev ordu quruculuğu prosesinin əsasını qoydu, Horadiz əməliyyatı keçirərək, 20-dən çox yaşayış məntəqəsini geri qaytarmaqla, erməniləri atəşkəs barədə sazışı imzalaməğa vadar etdi.

"Mən həyatımın yerdə qalan hissəsini də doğma xalqıma bağışlayıram" - deyən Ulu Öndər faktiki surətdə bütün ömrünü xalqının xoşbəxtlik və səadətinə həsr etdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan rəhbərliyi dövründə gördüyü nöhəng işlər arasında iki mühüm məqamı xüsusi qeyd etmək istərdim. Bunlardan biri Azərbaycanın sərəttli, davamlı və sabit inkişafını təmin edən dəyər ittifaq mətənin - Heydər Əliyev siyasi kursunun müəyyən edilməsi, digəri layiqli siyasi varisinin yetişdirilərək xalqın və dövlətin gələcək tələyinin etibarlı öllərə tapşırılmasıdır. Bəli, Ulu Öndər müstəqil Azərbaycanın gələcək inkişaf konturlarını cizməqlə uğur və qələbələrə çatdıran yeni, müasir inkişaf ittifaq mətəlini müəyyənleşdirdi və layiqli siyasi varis yetişdirdi. Geridə qoyduğumuz 20 ilə yaxın bir dövrdə Azərbaycan tariximiz boyu görünməmiş inkişaf yaşandı. Möhtərm İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Heydər Əliyevin

memarı və qurucusu olduğu müasir Azərbaycan hər il daha da inkişaf edərək yüksəlişə nail olub.

Gəriyyə boylananda görülmüş işlərin həcmi və möhtəşəmliyi qürur və ictimax hissi doğurur. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu dövrdə Azərbaycan başdan-başa dəyişdi, yeniləndi, müasirləşdi, iqtisadiyyatımız iki dəfədən çox artdı. Tarixinin ən qüdrətli, müstəqil daxili və xarici siyasətini yürüdən yeni Azərbaycan yarandı. Bu illərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dörd dövlət programı təsdiq edilərək uğurla həyata keçirildi, Azərbaycanın ən ucqar yaşayış məntəqələri belə fasiləsiz elektrik enerjisi və təbii qazla təmin olundu. Nəqliyyat təhlükəsizliyi təmin edildi, yol infrastrukturuna tam yeniləndi, kəndərası yollar belə asfaltlandı.

Sosial sahədə də böyük uğurlar əldə olundu. Qaçqın və məcburi köçkünlər müasir tipli evlərə və çoxmərtəbəli binalardan ibarət şəhərciklərə köçürülərək yaşayış şəraitinə əsaslı şəkildə yaxşılaşdırıldı, yoxsulluq və işsizlik minimum səviyyəyə endirildi. Bütövlükdə Prezident İlham Əliyevin müəllifi olduğu inkişafın Azərbaycan modeli yaradılarak müstəqil dövlətimizin sərəttli, ardıcıl və davamlı inkişafı təmin edildi. Beləliklə, Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə, söz sahibinə, dövlət başçısı İlham Əliyev isə dünyanın sayılıb-sevilən liderlərindən birinə, ən nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin arzulanan dövlətinə, sayılıb-sevilən ittifaqçısına çevrildi.

Prezident İlham Əliyevi dünyada məşhurlaşdırən və türk dövlətlərinin sevimlinə çevirən başlıca amillərdən biri onun Azərbaycan torpaqlarını dəyərliyə qayıtması, ikiözlük "Qarabağ problemi"ni cözmsə oldu. Möhtərm İlham Əliyev Vətən müharibəsinə mükəmməl hazırlıq gördü, Azərbaycan Ordusunu ən müasir silahlarla, ən yeni strategiya və taktika ilə təmin etdi. XXI əsrin ən yeni müharibəsini apardı, dünyaya yeni müharibə modeli təqdim etdi və bu gün də ən güclü dövlətlər belə onun təbiiq etdiyi strategiya və taktikanı öyrənərək öz ordularında təbiiq üslubu islahat və dəyişikliklər aparır. Bundan başqa, dövlətimizin başçısı həzi bu müharibədə üç cəbhədə çalışdı: həm herb məhəddə, həm diplomatia sahəsində, həm də informasiya sahəsində. Beləliklə, 44 günlük Zəfər müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Ermənistan ordusunu möhür etdi, düşməni qarşısında diz cökətdürdü, "dəmir yumruğu"u ilə başını özərək kapitulyasiya aktını imzalatdırdı.

Bəli, müdrik siyasət, Ulu Öndərin siyasi yolunun layiqli davamının notəsidir ki, bu gün Azərbaycan qüdrətli dövlətə çevrilib, milli birlik qərrərar olunub, ən ağırli problem olan işğaldakı torpaqların əzad olunub. Hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və dirçəldilməsi prosesi bir daha dövlətimizin qüdrətini təcosüm etdirir. Bütün bunları təmin edən Heydər Əliyevin layiqli siyasi varisi İlham Əliyevdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev dünyada görkəmli şəxsiyyət və siyasi xadim kimi qəbul olunub, ölkəmizdə isə qurucu rəhbər, mərd və xeyirxah insan, müasir Azərbaycan dövlətinin banisi və yaradıcısı kimi ürəklərdə yaşayır və daim yaşayacaq. Heydər Əliyev siyasəti hər zaman xalqımıza qələbələr, uğurlar bəxş edəcək və cənab İlham Əliyev qüdrətli Azərbaycanı bundan sonra da zirvələrə yüksəldəcək. "Heydər Əliyev İli" olan 2023-cü il də bu baxımdan əlamətdar dövr kimi tariximizə həkk olunaacaq.

"Müasir Azərbaycan memarlığında Heydər Əliyev fenomenini" mövzusunda çıxış edən Azərbaycan Memarlar İttifaqının İdarə Həyətində sədr, respublikanın Əməkdar memarı, professor Elbay QASIMZADƏ qeyd etdi ki, Ulu Öndər milli memarlığın böyük himayədari olmaqla yanaşı, həm də yeni Azərbaycan qurucu memarı olduğundan tariximizin ən böyük memarı sayılmalıdır:

- Memarlığın Azərbaycan xalqının ən qədim, ən möhtəşəm sənət növlərindən

biridir. Bunun sübutu min illərə tarixi olan, arxeoloji qazıntıların notəsinədə aşkar olunmuş qədim şəhərlərimizin qalıqlarıdır. Şəmkirdə, Qəbələdə, Ağsuda, Salyanda, Şamaxıda və ölkənin başqa bölgələrində qədim şəhərlərimizin qalıqları qorunub saxlanılır və xalqımızın qədim şəhərsalma mədəniyyətinə malik olduğunun əyani sübutudur.

Türkdilli xalqlar içərisində Azərbaycan xalqı minilliklərlə tarixi olan şəhərsalma mədəniyyətinə malikdir. Xalqımız dünyaya bir neçə möhtəşəm memarlıq məktəbini bəxş etmişdir. Bunlardan Təbrizin möhtəşəm əsərləridir. Bunlarla bərabər, dahi memarlarımız Əcəmi ibn Əubəbək, Ustad Mahmud ibn Saad, Kərbəlayi Səfiyar Qarabağlı, Zivər bəy Əhmədbəyov, Qasım bəy Hacıbababəyov, Sadıq Dadaşov, Mikayıl Useynov və bir çox başqaları ölkəmizin müxtəlif bölgələrində möhtəşəm memarlıq əsərləri yaradıblar və bununla da xalqımızın bu qədim sənət

Arıq sirt deyil ki, Böyük Moğol, Hindistanın şahı Şah Cahan Humayun sevimli həyat yoldaşı üçün inşa etdiyi Tac Mahal türbəsi möhür Təbriz məktəbini təmsil edən memar Ağa Mirək Mirzə Qiyas Təbrizinin möhtəşəm əsərləridir. Bunlarla bərabər, dahi memarlarımız Əcəmi ibn Əubəbək, Ustad Mahmud ibn Saad, Kərbəlayi Səfiyar Qarabağlı, Zivər bəy Əhmədbəyov, Qasım bəy Hacıbababəyov, Sadıq Dadaşov, Mikayıl Useynov və bir çox başqaları ölkəmizin müxtəlif bölgələrində möhtəşəm memarlıq əsərləri yaradıblar və bununla da xalqımızın bu qədim sənət

növünün tarixi mədəniyyətimizin ayrılmaq hissəsi olduğunun təsdiqləyiblər.

Bu irs, ənənə Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyatının ən böyük məhəbbətlərindən olan memarlığa münasibətini formalaşdırmışdır. Heydər Əliyev gənc yaşlarında memar olmaq arzusu ilə yaşamış, Azərbaycan Sənəyət İnstitutunun Memarlıq fakültəsində təhsilə başlamışdır. Üçüncü kurs tələbəsi olduqda hərbi qulluğa çağırılıb bağlı təhsilini dayandırmışdır. Böyük Vətən müharibəsi sovet xalqının qələbəsi ilə tamamlanan sonra artıq xüsusi xidmət orqanlarında çalışan Heydər Əliyev təhsil ittifaqətini dəyişmiş, lakin qələbədə yaradıcılığa, quruculuğa olan məhəbbətinə xilaf çıxmamışdır. İllər boyu xalqına, dövlətinə xidmət edərək, dünyasöhretli siyasetçi rütəsinə malik olmuşdur, lakin memarlığa məhəbbətini itirməmiş və həyatının son mərhələsində xalq tərəfindən verilən Müasir Azərbaycanın Memarı kimi yüksək adə layiq görülmüşdür. Bəli, Müasir Azərbaycanın Memarı möhür Heydər Əliyevdir!

Bir çoxlarımız ötən əsrin 60-cı illərinin sonu, 70-ci illərinin əvvəllərini yaxşı xatırlayırıq. Ölkədə arxaıynlılıq, durğunluq əhvali-ruhiyyəsi hökm sürürdü. 1969-cu ildən başlayaraq, o vaxtlar Azərbaycanın Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Birinci katibi Heydər Əliyev ölkədə bağ verənlərdə düzgün qiymət verərək, respublikanın sovetlər məkəndainə özünə layiq yüksəkliklərə qaldırılması ittifaqətində böyük işlərə başladı. İqtisadiyyatda, kənd təsərrüfatında, istehsalatda, inşaata və təbii ki, memarlıqda yeni təfəkkürə malik yavaşlamayan təşəbbüskarı oldu.

O dövr memarlıq sənətinin də ən çətin vaxtlarından idi. Bəllidir ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra sovet memarlığı böyük intibah dövrünü yaşamış, memarlıqda möhtəşəmlik, milli irs elementlərinin təbiiqə kimi amillər o dövrün memarlığına mäsəbet təsir göstərmişdir.

Heydər Əliyev İli 2023

qüdrətli dövlətçilik, milli inkişaf, böyük zəfər

1950-60-cı illərdə Azərbaycan memarlığı milli romantizm adlandırılan bilən dövrünü yaşayırdı. Bu illərdə inşa olunan milli memarlığımızı təmsil edən onlarca binalar görkəmli memarlar Sadıq Dadaşov, Mikayıl Useynov, Həsənağa Məcidov, Ənvər Qasımzadə, Hənifə Ələsgərov, Ənvər İsmayılov və başqa ustadlar tərəfindən layihələndirilmişdir. Lakin sovet ideologiyasının yanlış siyasətinin tələblərindən biri olan milli xüsusiyyətlərin aradan qaldırılması tələbi memarlığı yaradıcılığına böyük zərbə vurdu. Memarlıq eynitipləşməyə, unifikasiyaya istiqamətləndirildi.

Azərbaycana rəhbərlik edən andan Heydər Əliyev memarlar qarşısında yaratdıqlarında milli memarlıq irsi elementlərini təbii etmək tələbini qoydu. Milli memarlığımızı dərinlən bilən, ona böyük hörmətli yanan Heydər Əliyev, partiya iyerarxiyasının ən yüksək rütbəsində olmasına baxmayaraq, sovet ideologiyasına zidd addım atır və memarlığımızın milli xüsusiyyətlərini tapşırığını verir. Ötən əsrin 70-ci illərində bir sıra əhəmiyyətli ictimai binalar inşa olundu, mənzi tikintisi sahəsində inqilabi dəyişikliklər baş verdi. Məsələn, 70-ci illərdə qədr "Bakıbaşıqintı" 270-320 min kvadratmetr yaşayış sahəsi istifadəyə verildisə, bu göstərici qısa müddətdə 630 minə qədər artırdı. Bir neçə evtikmə kombinatı istifadəyə verildi. Nəhayət, 4 nömrəli evtikmə kombinatının inşa olunması ilə hədəf 1 milyon kvadratmetrə qədər artırıldı. Bütün inşa olunan ictimai, sənaye və yaşayış binalarının simasında milli memarlığımızın xüsusiyyətləri öz yerini tapdı.

1990-cı illərin başlanğıcının nə dərəcə faciəvi olduğu hər birimizin yadındadır. 1993-cü ildə xalq tərəfindən yəndən hakimiyyətə dəvət olunmuş Ulu Öndər Azərbaycanı vətəndaş müharibəsindən, ölkənin bölünməsi təhlükəsindən, siyasi və iqtisadi böhrandan qurtardı. Onun şəxsi nüfuzuna və mətinliyinə, uzaqgörənliyinə, cəsaratına görə xaricdən olan təzyiqlər zərərsizləşdirildi, Azərbaycanda quruculuq işləri başlandı. Memarlığımızda da yeni intibah dövrü başladı.

Hölləri axtaran geniş spektr məsələlər içində Ulu Öndər, hər zaman olduğu kimi, Azərbaycan memarlığının həm müasirləri, həm də milliyyətləri qarşıya qoyurdu. O zamanlar ölkəmizin investoriyaya böyük ehtiyacı var idi. İqtisadi durumumuz bugünkü kimi yaxşı deyildi. Investitorlar, təbii ki, özləri ilə həyata keçirəcəkləri tikililərin öcnəbi memarlar tərəfindən hazırlanmış layihələrini də gözləyirdilər. Lakin o zaman iqtisadi çətinliklərinə baxmayaraq, Ulu Öndər onların qarşısına yerli memarlarla öməkdaşlıq tələbini irəli sürürdü. O deyirdi: "Sizin memarlığınızın istedadına, biliyinə, bacarığına şübhə etmirəm. Lakin, təbii ki, onlar Azərbaycana bizim memarlar qədər tanınmırlar, bizim mənəvi irsimizdən xəbərsizdirlər, milli memarlıq xüsusiyyətlərini bilmirlər. Biz isə sizin dəstəyinizlə yeni binaları tikərək, milli memarlığımızı inkişaf etdirəməli məqsəddəyəyik". Ulu Öndərin bu münasibəti Azərbaycan Respublikasının "Memarlıq fəaliyyəti haqqında" qanununda da öz əksini tapmışdır.

Bu münasibət bu gün də Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev və ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevə tərəfindən dəstəklənir. Bunun təsdiqini işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə - doğma Qarabağda və Şərqi Zəngəzürdə, başqa bölgələrdə yüksələn onlarca yeni memarlıq əsərlərində görürük. Bu əsərləri yerli və öcnəbi memarlar birgə, bir-birinin üstünlük təşkil edən bacarıq və təcrübəsinə əxalanıb yaradırlar.

Müasir Azərbaycanın Memarı Heydər Əliyevdir - bu anlayış artıq hər birimizin şüurunda, düşüncəsində, mənəviyyatında möhkəm yer tutmuşdur. Bunun əsas səbəbi Heydər Əliyevin Azərbaycanın mənəfeyini həm sovet dövründə, həm müstəqilliyimiz zamanı hər şeydən yüksək tutmasından, güdrüyyəti özəmətli işlərlə əsl mənada yaradıcılıqla, novatorluqla yanaşmasından irəli gəlir. Etiraf edək ki, bu yanaşma həm qədim dövrlərə aid olan, həm də müasir həyat nöqtəyi-nəzərindən fenomen adlandırılmalıdır. Bunu təkə biz yox, bizdən çox-çox sonralar gələn nəsillər görür, anlayır, möhz fenomen adlandıracıqlar.

"Heydər Əliyev və Azərbaycanda Dövlət İdarəçiliyi" mövzusunda çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru, akademik Ürxan ƏLƏKBƏROV vurğuladı ki, Vətən müharibəsi bitəndən sonra ölkə və regionun inkişafında yeni mərhələ başlayıb. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev xalqa müraciətində yeni mərhələnin azad edilmiş ərazilərin bərpa-sı və inkişafı ilə əlaqədar olacağını qeyd edib. Azərbaycan Respublikasında dövlət idarəçiliyində tətbiq edilən innovativ texnologiyaların bu mərhələnin də uğurunu təmin edəcəyi şübhəsizdir.

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin bərpasından tarixi baxımdan qısa müddət keçməsinə baxmayaraq, bu gün ölkə iqtisadi, sosial və humanitar inkişaf göstəricilərinə görə, ölkənin hərbi təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində yüksək nəticələr qazanıb. Ölkədə qazanılmış yüksək nailiyyətlərin əsasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fenomenal liderlik istedadı ilə yanaşı, onun insan potensialının formalaşdırılması və bu əvəzsiz sərvətin səfərbər edilməsi sahə-

sində xüsusi bilik və bacarığı, uzaqgörənliyi durur.

Hələ sovet dövründə Ümummilli Liderin təşəbbüsü ilə ölkənin minlərlə gənci keçmiş SSRİ-nin aparıcı ali məktəblərinə müasir biliklərinin almması və bacarıqların formalaşdırılması üçün göndərilirdi. Gənclərin təhsili həm mülki, həm də hərbi ali məktəblərdə həyata keçirilirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev bu prosesi daim diqqət mərkəzində saxlayırdı. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının inkişafında o zaman bu program çərçivəsində təhsil almış müxtəssislərin rolu olduca əhəmiyyətlidir. Eyni zamanda bu proses xarici ölkələrdə Azərbaycan diasporunun formalaşması və güclənməsi baxımından böyük önəm daşımışdır.

Ölkə gənclərinin hərbi məktəblərdə təhsil almması da vacib məqamlardandır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hələ SSRİ dövründə bu vacib istiqaməti diqqət mərkəzində saxlaması onun uzaqgörənliyinin təzahürüdür. Müstəqil Azərbaycanın hazırkı hərbi qüdrəti o zaman bu sahə üçün kadr hazırlığından qaynaqlanırdı. Bu kontekstdə ölkədə C.Naxçıvan-ıski adına Hərbi Liseyin açılmasını və fəaliyyətini də qeyd etmək yerinə düşər. O dönmədə Azərbaycanda bu məktəbin açılması ciddi şəkildə əsaslandırılmalı idi və Heydər Əliyev bunu böyük ustalıqla bacarmışdı. O, hərbi liseyin açılışını milli kadrların rus dili biliklərinin təkmilləşdirilməsi və onlara ilkin hərbi hazırlıq sahəsində bacarıqların aşılmasını məramı ilə razılıqla bilməmişdi.

Müstəqillik dönmədə Azərbaycan Respublikasında BMT-nin İnkişaf Proqramı ilə birgə insan inkişafı haqqında ilk hesabatların hazırlanması da Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə baş tutub. İlk milli hesabatın təqdimatı Ulu Öndərin şəxsi iştirakı ilə həyata keçirilib. Əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş insan potensialının formalaşdırılması siyasəti ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın inkişafında əsaslandırılmalı idi və Heydər Əliyev bunu böyük ustalıqla bacarmışdı. O, hərbi liseyin açılışını milli kadrların rus dili biliklərinin təkmilləşdirilməsi və onlara ilkin hərbi hazırlıq sahəsində bacarıqların aşılmasını məramı ilə razılıqla bilməmişdi.

Müstəqillik dönmədə Azərbaycan Respublikasında BMT-nin İnkişaf Proqramı ilə birgə insan inkişafı haqqında ilk hesabatların hazırlanması da Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə baş tutub. İlk milli hesabatın təqdimatı Ulu Öndərin şəxsi iştirakı ilə həyata keçirilib. Əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş insan potensialının formalaşdırılması siyasəti ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın inkişafında əsaslandırılmalı idi və Heydər Əliyev bunu böyük ustalıqla bacarmışdı. O, hərbi liseyin açılışını milli kadrların rus dili biliklərinin təkmilləşdirilməsi və onlara ilkin hərbi hazırlıq sahəsində bacarıqların aşılmasını məramı ilə razılıqla bilməmişdi.

si sahəsində fəaliyyəti də olduca əhəmiyyətli və məhsuldardır. Onun təşəbbüsü ilə həyata keçirilən yeni məktəblərin inşası, tərdis proqramlarının müasirləşdirilməsi, təhsilin inklüzivliyinə yönəldilmiş fəaliyyət, rəhbərlik etdiyi qurumlarda müasir kadrların hazırlanması və imkanlarının genişləndirilməsi yeni nəsillə peşəkarlar ordusunu formalaşdırma xidməti edir. Müstəqil Azərbaycanda müasir tələblərə cavab verən insan potensialının formalaşması sahəsində qazanılan nailiyyətlər Ümummilli Lider Heydər Əliyevin vaxtilə bu prosesi düzgün təməllər əsasında qurmasının nəticəsidir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev fenomeninin bir təqdirəlayiq cəhəti də gələcək perspektivləri düzgün müəyyənləşdirməsi və hərərtərəfli inkişaf, o cümlədən insan potensialının inkişafına yönəlik yeni istiqamətlərdə qabaqcılları tədbirlərin reallaşdırılması ilə bağlı idi. Bu prosesin əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev qoymuş və hazırda ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf etdirilir. BMT, Dünya Bankı, Davos Beynəlxalq İqtisadi Forumu, digər nüfuzlu beynəlxalq qurumlar tərəfindən hazırlanan rəsmi hesabat-larda göstərilir ki, Azərbaycan Respublikasının müxtəlif sahələrdə qazandığı nailiyyətlər ölkədə son iyirmi ildə həyata keçirilən islahatlar və səmərəli idarəetmənin nəticəsidir.

Azərbaycan Prezidentinin global inkişafı qabaqlayan təşəbbüslərinə misal olaraq, Nazirlər Kabinetinin 2013-cü ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və 2014-cü ildə qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasındakı yekun nitqini göstərmək olar: "Günəş, külək enerji növlərinin inkişafı ilə bağlı işlər daha da sürətlə getməlidir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycanda gənəşli günlər kifayət qədər çoxdur, bu imkanlardan istifadə etməmək, əlbəttə ki, böyük səhv olardı". Bunun nəticəsi olaraq, hazırda Avropa İttifaqı ölkələrinin rəhbərləri Azərbaycanın potensialı, o cümlədən "yaşıl enerji" potensialının Avropa üçün yeni imkanlar açacağına etiraf etməkdən çəkinmir və ölkəmizin bərpaulunan enerji sahəsində layihələrində böyük maraq göstərdiklərini bildirmişlər.

Bütövlükdə qeyd etmək lazımdır ki, əsası Ulu Öndər tərəfindən qoyulan və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin siyasi, iqtisadi, sosial, ekoloji və hərbi təhlükəsizlik sahələrində həyata keçirdiyi strategiyaya unikaldır və ölkənin hərərtərəfli, sürətli, innovativ inkişafını, global çağırışların qarşısının alınmasını təmin edir. Strategiyamızın uğurunu ən parlaq təsdiqi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2020-ci ilin payızında keçirilmiş 44 günlük Vətən müharibəsidir.

Bu müharibə nəticəsində 30 ilə yaxın Ermənistandan tərəfindən işğal edilmiş torpaqlar azad edildi, ölkənin ərazi bütövlüyü bərpa olundu. Bununla da BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycan Respublikasının torpaqlarının erməni işğalından dərhal və qeyd-şərtsiz azad olunmasına dair

4 qətnaməsinin tələbləri təmin edildi. Hazırda azad edilmiş ərazilərdə bərpa işləri böyük sürətlə və ən yüksək müasir standartlar nəzərə alınmaqla həyata keçirilir. Ölkənin ərazi bütövlüyünün hərbi və hərbi-diplomatik yolla bərpası çox qısa zaman kəsiyində həyata keçirildiyi kimi, müharibə və qarətlərdən sonra azad olunan ərazilərin bərpası da çox yüksək tempolə reallaşdırılır.

44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış tarixi qələbə yalnız hərbi quruculuq sahəsində uğurlu fəaliyyətin nəticəsi kimi dəyərləndirilmə bilər. Hərbdə uğur və müharibənin fəsadlarının sürətli və səmərəli aradan qaldırılması ilk növbədə ölkənin iqtisadi, sosial və humanitar durumundan aslıdır. Bu sahələrin yüksək inkişaf səviyyəsində olması təhlükəsizliyin vacib şərtidir. Eyni zamanda bunun nəticəsidir ki, beynəlxalq təşkilatların rəsmi hesabatlarına əsasən, Azərbaycan Respublikası inkişafın davamlılığının təmin edilməsi və inklüziv comiyyətin qurulması sahəsində maddi və insan resurslarını ən səmərəli istifadə edən dövlət kimi tanınır. Bu gün Azərbaycan Respublikası 83-cü iqtisadi imkanlar inklüziv inkişaf göstəricilərinə görə dünyada 25-ci yerə yüksələn yeganə dövlətdir. Nisbətən az vəsaitin istifadəsi ilə daha yüksək nailiyyətlərin əldə edilməsi intellektual əsasları, yalnız yüksək səviyyəli idarəetmə texnologiyalarının tətbiqi şəraitində mümkündür.

Sözsüz, 44 günlük müharibədən sonra yaranmış reallıqlar, geri qaytarılan ərazilərdə bərpa, yenidənqurma işləri, yeni sərhadlər, qurulacaq neqliyyat əlaqələri ölkədə ÜDM-nin böyüməsinə, sosial inkişaf trendinin təminatına və məşğulluğa töhfə verəcəkdir və verməkdədir. Bu reallıqlar nəzərə alınmaqla Prezidenti İlham Əliyev yeni inkişaf strategiyasına uyğun olaraq dövlət idarəçiliyi sahəsində həyata keçirilən çoxşaxsli islahatlar, təkmilləşdirilmiş tədbirlər və zəruri dəyişikliklər sayəsində əldə olunan uğurlar onu deməyə əsas verir ki, bu, hələ son deyil və Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin hədəf və ölçülərini müəyyənləşdirdiyi inkişaf məncəzi ilə dünyanı heyrləndirməkdə davam edəcəkdir.

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Azərbaycan və SSRİ xalq artisti, professor Fərhad BƏDƏLBƏYLİ "Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti" mövzusunda çıxışında söylədi ki, Ulu Öndər tarixin Azərbaycan xalqına bəxş etdiyi dahi şəxsiyyət, fenomen insan, böyük zəka sahibi kimi əbədizləşəndir. Heydər Əliyev müasir Azərbaycanın qurucusu, parlaq ideyaları ilə xalqımızın, millətimizin yoluna nur saçan dahi siyasətçi və dövlət xadimi, vətəndaşlıq rəmzidir. Onun dihası ilə Azərbaycanda iqtisadi və mədəni yüksəliş həyata keçirilmiş, xalqımız Azərbaycançılıq ideyaları ilə sıx birləşmişdir.

"Vətənə məhəbbət, xalqa məhəbbət mənəm bənimdədir, qanımdadır, bütün vətəndaşdır. Heç nə, heç kim, heç bir qüvvə bu məhəbbəti mənədən ala bilməz".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu sözləri, mənə, onun həm şəxsiyyətini, həm amalı, həm də bütün həyatını və fəaliyyətini təccəssüm etdirir.

Azərbaycan tarixinin mühüm mərhələləri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. O, iki siyasi sistemdə - sovet dövründə və müstəqillik dövründə Azərbaycana rəhbərlik etmişdi və bu dövrlər tariximizin parlaq səhifələri olmuşdür. Heydər Əliyev bütün həyatını və fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının yüksəlişinə, xalqın mənəvi-mədəni inkişafına, çağdaş Azərbaycanın, Azərbaycan xalqının, milli dövlətçiliyinin inkişafına və möhkəmlənməsinə həsr et-

mişdir. O, sözün əsl mənəsində, hər bir sahədə Vətənimizin tərəqqisinə, ölkəmizin yüksəlişinə, mədəniyyətimizin çiçəklənməsinə nail olmuşdur. Heydər Əliyev görkəmli və böyük nüfuzlu lider olduğuna əməli fəaliyyəti ilə göstərmiş, dünyanın tanınmış dövlət və siyasi xadimləri sırasına daxil olmuşdur.

Heydər Əliyev haqqında düşüncəyə, mənə ələ gəlir ki, onu bütün ömrünü boyu tanıyıram və mənəm sənət fəaliyyətim onun gözü qarşısında keçir. Onunla görüşlərimizi xatırlayıram. Bütün tədbirlərdə, yığıncaqlarda elm və incəsənət xadimləri ilə çox canlı, dərin söhbətlər olurdu. Onun zəngin məzmunlu müərəzələri, söylədiyi fikirlər bizim üçün mükəmməl bir program idi, fəaliyyətimizin magistral yolu idi.

Heydər Əliyev ədəbiyyata, musiqiyə və incəsənətə yüksək qiymət verirdi. Buna görə də o, böyük məmnuniyyətlə Azərbaycan ziyalıları ilə, sənət adamları ilə davamlı görüşürdü. Həm yaşlı nəsilə ünsiyyət qururdu, həm də yeni nəsilə təmasda olurdu. Heydər Əliyev yaradıcı adamların problemləri ilə yaxından maraqlanırdı, onların qayğılarına qalırdı. Mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə fəxri adlar, mükafatlar təqdim edirdi, onlara maddi və mənəvi dəstək verirdi.

Azərbaycanda musiqi mədəniyyətinin və təhsilin inkişafında Heydər Əliyevin böyük rolu olmuşdur. Ölkədə bir çox musiqi məktəbi, konsert zalının yaranması, respublika, ümmüvittifaq və beynəlxalq miqyaslı mədəniyyət və xüsusi də musiqi tədbirlərinin keçirilməsi bu baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Eyni zamanda görkəmli mədəniyyət xadimlərinin yubileylərinin keçirilməsi, heykəllərinin açılması, adlarının əbədiləşdirilməsi Heydər Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi və iştirakı ilə baş tuturdu. Bütün

bu-lar mədəniyyət tariximizdə iz salmış hadisələrdir.

Heydər Əliyev hər bir tədbirdə iştirak edərək, mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə görüşür və böyük məmnuniyyətlə onlarla söhbətliyirdi. O, hər bir işi ilə insanlara örnək olur, onların dünyagörüşünü, hər sahədə savadını artırmağa çağırır, musiqi düşüncəsinin təkmilləşməsinə, mükəmməlləşməsinə təklif edirdi. Bu baxımdan xüsusilə 1970-ci illərdə onun təşəbbüsü ilə cümlə günü təşkil olunan konsertlər hamımızın yaxşı xatirəsidir.

Heydər Əliyevin müxtəlif mədəniyyət tədbirlərində, yubiley mərasimlərində, yığıncaqlarda söylədiyi nitqləri dinləyərkən adama ələ gəlir ki, o, hər bir sahədə mütəxəssis idi. Həm də onun fikirləri çox səlis və məntiqli idi. Üzeyir bəy Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Cövdət Hacıyev, Niyazi, Tofig Quliyev və digər musiqi xadimləri haqqında onun çıxışları çox dəyərli idi. Hər bir bəstəkar və ya musiqi ifaçısı haqqında o, ələ şövlə danışırdı, onun yaradıcılığını ələ təhlil edirdi ki, bu, mütəxəssislərdə böyük təəssürat yaradırdı. Düşünürəm ki, maraqlı fikirlərlə zəngin olan bu nitqlərin bu gün də öyrənilməsinə çox ehtiyac var.

Eyni zamanda yaddaşı çox iti və o, demək olar ki, hər bir musiqçinin və ya digər sənət adamlarının uğurlarını yadında saxlayırdı, hətta bəzən illər sonra bunları öz söhbətlərində xatırladırdı. Təbii ki, Heydər Əliyev tərəfindən bu cür diqqət hər bir yaradıcı adamı qürəlləndirir və sevincindir.

Heydər Əliyev yaradıcılıq təşəbbüslərini və musiqiçilərin qazandıqları nailiyyətləri, xüsusilə də beynəlxalq miqyasda əldə etdikləri uğurları çox yüksək qiymətləndirirdi. Mənim 1960-cı illərin sonunda beynəlxalq müsabiqədə laureat adı qazanmamdan sonra bir sıra azərbaycanlı musiqiçilərin beynəlxalq müsabiqələrdə iştirakı çox önəmli idi və bu, möhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövrünə təsadüf etmişdi. 1990-cı illərdə də gənc musiqiçilərimizin beynəlxalq miqyaslı uğurları Heydər Əliyevin diqqətini cəlb etmişdi və Bakı Musiqi Akademiyasında onlara görüşüb təbrik etmişdi.

Əlbəttə ki, Heydər Əliyev musiqi mədəniyyəti ilə bağlı hər bir sənətcini, fərmanı, musiqimizin inkişafı naminə gördüyü işlər, musiqi xadimlərinə diqqəti və qayğısı, musiqi haqqında fikirləri olduca diqqətləyirdi və dərin tədqiqat tələb edirdi. Bunlar bizim mədəniyyət tariximizin səhifələrini təşkil edir. Şübhəsiz ki, Heydər Əliyevlə görüşlərimiz bizim qəlbimizdə, yaddaşımızda dərin iz salıb və daim xatırlanır. Onların qələmə alımb gələcək nəsillərə çatdırılması da böyük önmə kəsb edir. Bütün bunlar həm də Heydər Əliyevin həyatının səhifələri, bu dahi şəxsiyyətin portret cizgiləridir.

Əlamətdədir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsnələrindən layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin fəaliyyətində digər sahələrlə yanaşı, musiqi mədəniyyətinin inkişafına da çox diqqət yetirilir. Eyni zamanda Heydər Əliyevin adı daşıyan fondun əsas prioritet istiqamətlərindən biri musiqi ilə bağlıdır ki, onun rəhbəri Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə beynəlxalq miqyaslı layihələr həyata keçirilir. Musiqi mədəniyyətimizi dünyada tanıdan bu layihələrin Heydər Əliyev adı ilə bağlanması onun əməllərinin və əsnələrinin yaşadıqlarının bariz nümunəsidir.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ölkəmizdə və beynəlxalq miqyasda geniş qeyd olunur. Bakı Musiqi Akademiyasında da bu münasibətlə silsilə konsertlərin, konfransların keçirilməsi, bəstəkarlarımızın Heydər Əliyevə həsr olunmuş əsərlərinin səsləndirilməsi nəzərdə tutulur. Heydər Əliyevin öz xatirəsinə həsr etdiyimiz musiqi dili ifadə edərək, onun ideyalarını yaşadır və gələcək nəsilləri vətənpərvərlik, Azərbaycançılıq ruhunda yetişdirir. Bu, Ulu Öndərin ən böyük amalı idi.

(Konfrans materiallarının ardı növbəti sayda dərc olunacaq)

"AZƏRBAYCAN"

